

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROCNINA:	
Za Ameriko - \$3.00	Za Cleveland po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00	Pozanesna številka - 30

Vsem občinam, da je danes naša pošta na "Clevelandskem Ameriku".
112 St. CLAIR AVE. N. E. CLEVELAND, OHIO. TELEGRAPH GUY, PRINCETON 10.

EDWARD KALISH, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25.000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 131. Fri. Nov. 8. 1918.

Roka mogočne republike.

Ameriški narod v tem trenutku dokončuje zadnje delje največjega podjetja, katero rega se je kdaj polotila sploh kaka vlada na svetu. Prisiljeni smo bili v to vojno, proti naši volji smo se začeli obroževati, potem ko smo leta in leta mirno čakali v potrežljivosti, ko nas je ponižaval in se nam smejal kajzer, ki je dejal: "Amerikanci so sami kramarji, Amerikanci se ne znajo boriti!" Toda leta čakanja so minula, in danes je Amerika pokazala kakso se znajo njeni fantje boriti. Ves svet ima danes uprte oči edino na Ameriko, na to ogromno ljudsko republiko z milojubnim prebivalstvom, ki je pa silno, kadar gre v boj za pravično stvar.

Mnogo se govori o republiki in kraljevini. Nekateri zagovarjajo kraljevino iz vraka, češ da je tam en gospodar, ki ima vso moč v rokah, in v vsakem slučaju potrebe lahko koncentrirata to moč za obrambo ali napad. V republikah pa je ta moč razdeljena, ljudska sila se ne more koncentrirati, kadar nastane potreba.

Toda kdo ni opazoval dogodkov v Franciji, kjer imajo republiko? Francija je bila napadena od Nemcev v trenutku ko ni pričakovala napada, Francija je zbrala zadnjega moža, štiri leta je krvavila v vojni, sovražnik je stal pred sijajnim Parizom, strejal je v mesto — in danes je Francija zmagovala.

In isto smo videli tudi v naši republiki, v Ameriki. Ves svet je videl in zgodovina bo verodostojno zabilježila dejstvo, da je skupen razum sto milijonov oseb, ki zaupajo svojo usodo demokratični vlad, tako ogromna sila, kateri se ne more uspešno ustavljati združena moč in brutalnost vseh avtokracij sveta.

Kajzer je dejal: "Jaz hočem in zapovedujem, Bog je zmenoj. Jaz in Bog. Ne bojim se nikogar kot Boga, ki je moj zaveznik, in Nemčija se bo borila proti celiemu svetu in zmagača!"

Toda ljudstvo Zjednjene držav je reklo: "Mi hočemo pahniti bogokletneža in avtokrata s prestola, oropati ga njegove krone in prestola ter mu vleti moč, s katero si krivico po svetu. In združil se je ameriški narod, vse narodne sile so se zjedinile, zbrala se je armada in mornarica, ljudstvo je velo pod zastave svobode, denar se je kopčil pri vladni, od zadnjega delavca do prvega uradnika in trgovca, vsi so segali v žep in dajali za svobodo. Tako se pripravil ameriški narod za največjo vojno sveta, največja ki je bila kdaj in bo kdaj. Poln poguma, neustrašen, kajti šel je za zastavo, na kateri je bilo zapisano: Za svobodo in pravico!"

"Drugi kraji, druge šege," pravi slovenski pregovor. "Drugi dnevi, drugi ideali," pravi Amerikanec. In tako se je v resnicu zgodilo.

Odkar je bila Amerika proglasena svobodna republika, se Zjednjene države ameriške niso vtrkale v stotine malih in velikih sporov v Evropi. Amerika se ni hotela vme bliže sveta stegnila preko o-

ceana in prijela za krono vladarja v Berolinu? Zato, ker je on stegal svoje prste po oni najsvetješji stvari vseh narodov — po svobodi in pravici. Zato, ker smo bili prepričani, da če ne nastopimo sedaj v družbi z zaveznički, da bomo morali pozneje nastopiti sami in braniti se proti pošasti, ki je bila pripravljena in sposobna zadaviti celo Evropo, kar bi tudi storila, da ni naša mogočna roka pravočasno posredovala.

In nismo mi zaman v boju. Vladna ima na razpolago stotisoč milijonov dolarjev, triindvajset milijonov mož in fantov je pripravljenih v Ameriki boriti se za svobodo. Mi bomo gledali, da dobijo narodi pravico in svobodo, gledali bomo da dobijo isto, s čimer smo mi v miru in blagostanju živelci od ustanovitve naše republike — da se za večne čase prepreči kronami glavam vtikati se v pravice in svobodštine kateregakoli naroda.

Čudovita je sila, katero je ameriška republika pokazala v tej vojni. Naše tovarne, ki so bile vajeno delati le pljuge, razne stroje za industrijo, so kakor čez noč spremenele ves svoj tek, in danes se dela le topove in mušicijo. Naši tesarji, ki so gradili hiše na farmah in v mestih, se nahajajo sedaj v ladjedelničah, kjer gradijo ladje, istreje kot more človek misliti. Ob Atlantiku in Pacifiku se spusti vsak dan več novih, brzih parnikov v morje.

Naši fantje, ki so se steči pripravljali za tovarne, farme, zavode ter v miru živelci, da bi sanjali kdaj o militarni, so se preko noči znašli v vojaških taboriščih. V dveh mesecih je vlada postavila 32 ogromnih taborišč, kjer je povsod prostora za 50.000 do 80.000 vojaških novincev. Nova mesta, so se dvignila, kot bi jih z magično silo potegnil iz zemlje. Dva milijona mož je bilo pod orežjem, ko je minulo komaj 9 mesecev po vojni napovedi, in danes jih je samo v Franciji nad 2.000.000, kjer si vencajo glave z drznim junastvom na bojišču in plačujujo s svojim življenjem dolg, ki smo ga imeli napram francoski republiki, ko so v slabih časih ameriške, zgodovino prenesli nam na pomoč francoski fantje in može.

In mogočna roka ameriške republike bo držala fante v Evropi, dokler ne bo garantirana vsem narodom v Evropi enaka pravica.

Ko je bila potopljena ameriška vojna ladja Maine leta 1898, jezbruhična vojna med Spanci in Amerikanci. Španška se je vtikalna v ameriške razmere. Amerikanci so jo v kratkem času popolnoma porazili. In Amerika klub zmag je ni dobili niti košček zemlje ker ga ni hotela. Kuba bi morala biti ameriška, toda Kubancem smo dali svobodo, da se sami vladajo. Ni nismo nicedar ukradli. Filipinski otoki sicer spadajo pod Ameriko, začasno vsaj, toda mi nismo poslali tja armado žandarjev in pobiralcev davka, ampak učitelje, ... jige, prosveto in civilizacijo. In Filipinci bodejo v najkrajšem času popolnoma svobodni, kakor hitro so popolnoma zmožni, da vladajo sebe. Namesto tiranije, krutosti, duševne mizerije, prinaša Amerika vzgojo, civilizacijo, napredok.

Toda pred nekaj leti je nastala vojna, ki je konečno prisilila strijca Sama, da je stegnil svojo mogočno roko Washingtona preko oceana prav tja doli do Berolina. Mi smo imeli napisano postavo, in nasvet Washingtona, naj se nikdar in nikdar ne vtikamo v evropske razmere.

Tu pride v poštov ameriški pregovor: "Drugi dnevi, drugi ideali!"

Naše armade se danes borijo v Italiji, v Franciji, v Belgiji, v Sibiriji. Združene z zaveznički korakajo povsod k zmagi.

Zakaj se je roka strijca Sama, roka najmočnejše republike, v letosnjem društvenem

leta pristopili k podružnicu in tako izdatno pomozni prispevki za naše zatiranje Slovence ob meji. Mislimo, da je Ligojna, kar se tiče narodne zavednosti in žrtvovalnosti, lahko za vsegled marsikateremu večjemu slovenskemu kraju.

Naznanilo.

Članom društva "Srca Jezusa" se naznanja da ne bo prihodnjo nedeljo nič zborovanja radi influence, pač pa se bo pobirali asesment ob 1. uru popoldne v Slov. Nar. Domu. Pridite vse in plačajte mesečnino. Z bratskim pozdravom Frank Zupančič, Lajtnik, 1364 E. 36. cesta.

Naznanilo.

Tem potom obveščam člane dr. Delavec, št. 51, da sem prezel s 1. novembrom tajništvu. John Zaretel, tajnik, 1009 E. 68th Place.

Naznanilo.

Pokažite svojemu bolnemu prijatelju oglas dr. Cowdricka.

Brezspanje.

Kdor ne more spati ponoči, je to znamenje, da je nervozan, njegov živčni sistem potrebuje pozornosti. Če nimate počinka, če se lahko vzemirite ali postanete nervozni, potrebujete zdravila, da vas pomiri in olajša živce. Vzemite Severov Nervoton. Porabite to zdravilo pri takih boleznih, kjer se pričakuje duševna nedostatnost, melanholija, brezspanje, nervoznost, histerija. To zdravilo pomiri živec, daje moč bolniku, daje dober in zdravilen spanec ter podeli novo moč celemu telesnemu sistemu. Cena \$1.25 po vseh lekarnah. W. E. Severs Co. Cedar Rapids, Ia.

Naznanilo.

Tužnim srečem naznanjam da je umrla Marija Lukek, soproga Johna Lukeka, v starosti 27 let, previdena s svakramenti, stanujoča na 6223 Glass ave. Tu zapušča mož in tri male otroke, v starci domovini pa očeta in več bratov in sester. Ranjka je bila rojena v furi Rob. Zahvaljujem se sosedom, ki so mi v smrtni urri toliko doberi storili in vsem prijateljem ki so se me spomnili v teški urri.

Naznanilo.

Našnjam, da je umrl za pljučnico po osemnajstih bolezni Anton Gorup, star 28 let, doma iz Slavine pri St. Petru na Notranjskem. V starem kraju zapušča sestro, dva strijca, takoj pa enega brata. Lepo se zahvalim Fran Ribarič, ker mi je pomagal ob smrti rankega, in zahvalim se vsem prijateljem, ki so ga spremili k zadnjemu počinku. Lepa hvala g. Želetu, ki mu je priredil tako dobro pogreb, in ga spremlil na katoliško pokopališče.

Za njim žaluje njegov bratki, ki je bil endini njegov sorednik tukaj, in cela družina. Naj v miru počiva v ameriški zemlji.

F. Gorup.

Naznanilo in zahvala.

Tužnim srečem naznanjam prijateljem in znancem, da je po kratki in mučni bolezni premilna moja žena Julija Lušin. Ranjka je bila doma iz Gorenjskega, fara Moravče, vas Vodice. Starca je bila 33 let. Tu zapušča sočega s 5 nedorastli otroki, dve sestri in brata. Zahvaljujem se sestram za vence in vsem onim, ki so mi dajail tolažbo v bridičih urah, tebi nepozabljena ranjka, pa naj bo lahka ameriška zemlja. Počivaj v miru! (133)

Naznanilo.

Ligojna pri Vrhniku. — Privedite podružnice "Slovenske Straže" začetkom maja v korist obmejnega Slovenskega, se je sijajno obnesla. 400 krom čistega dobička je podružnica izročila osrednjemu odboru v narodno-obrambne namene. Podružnica štejejo do 100 rednih članov, od katerih prispeva velika večina tudi mesečno po 10 dinarjev za narodni davek. Čast vaščanom Mali Ligojne, ki so v letosnjem društvenem

Pričakujte dobre tragične.

Mogoče je, da začnete nekaj dne bolezni na želodicu, napetosti, glavobolu, splošni slabosti, in dr. in vodite potrebovali Trinerjevo ameriško grenko vino kot najboljje zdravilo za želodčne neprilike. Mogoče je, da kdo v vaši družini dobi revmatizem, nevralgijo, otekline, napetja, itd. in veseli bo, da imate Trinerjevo likerje pri rakah. Mogoče je, da se prehladi, in v takih slučajih dobite kašelj. Rabite Trinerjevo pomirjevalec kašla, ki je najbolj zanesljivo zdravilo v takih slučajih. Vsa ta zdravila lahko dobite v lekarnah, toda mogoče je, da je vašemu lekarju začela zaloga pravkar zmanjšala, in da vam ne more takoj postreči, ker je naša izdelovalnica grenkega vina ravno sedaj tako zaposljena z vladnimi naročili. Radičega se pripravite in kupite Trinerjevo vino sedaj ter ga hrante za takojšno uporabo, kadar potrebujete. — Joseph Triner Co. 1333-43 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Naznanilo.

Članom društva "Srca Jezusa" se naznanja da ne bo prihodnjo nedeljo nič zborovanja radi influence, pač pa se bo pobirali asesment ob 1. uru popoldne v Slov. Nar. Domu. Pridite vse in plačajte mesečnino. Zdravilo za želodčne neprilike. Mogoče je, da kdo v vaši družini dobi revmatizem, nevralgijo, otekline, napetja, itd. in veseli bo, da imate Trinerjevo likerje pri rakah. Mogoče je, da se prehladi, in v takih slučajih dobite kašelj. Rabite Trinerjevo pomirjevalec kašla, ki je najbolj zanesljivo zdravilo v takih slučajih. Vsa ta zdravila lahko dobite v lekarnah, toda mogoče je, da je vašemu lekarju začela zaloga pravkar zmanjšala, in da vam ne more takoj postreči, ker je naša izdelovalnica grenkega vina ravno sedaj tako zaposljena z vladnimi naročili. Radičega se pripravite in kupite Trinerjevo vino sedaj ter ga hrante za takojšno uporabo, kadar potrebujete. — Joseph Triner Co. 1333-43 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Društvo Edinost preloži svoj koncert, ki bi se imel včeraj 17. novembra za nedeljni čas in to radi zaprtja javnih prostorov. Vstopnice ki so se že razprodale bodo veljake na prvem koncertu, ki se bo vršil. Odbor društva Edinost. (132)

Dr. J. V. ZUPNIK,

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK,

6127 St. Clair Ave.

Naslovno poslopje nad Gridley's novim trgovino.

Najboljje zobozdravniško delo po nizkih cenah.

Uradno urej. od 8:30 zjutraj do 8:30 večer.

Liberty brandi za uporabljajoči in v plasti pokrov vrednost.

Darovi za Narodni Dom.

Za Slov. Narodni Dom so darovali: Ant. Martinčič \$2.

Andrej Čampa, Anton Ročič po \$1, Frank Kenik \$5.

Hvala lepa vsem darovalcem.

Otvoritevna veselica Slov. Nar. Domu, ki bi se imela vršiti v nedeljo, 10. novembra, se je radi bolezni prestavila.

Dan in program bo pravočasno priobčen. Na Silvestrov

večer se bo že naznanjena

(133) veselica S.N.D. vršila.

Naznanjan Stanstva društva St. Clair Grove, St. 98 W. C. da bodo v bodoči vrsti seje našega društva v prostorih Slov. Nar. Dom. in ne več v Biskovi dvorani kakor dosedaj. Seja se bo vršila ob istem času kakor dolej. Ker pa radi influence se ne sme vršiti zborovanje, asesment je pa potreben vseeno plačati. Zato naj vsaka pride v Slov. Nar. Dom, kjer bodo zbrane društvene uradnice, ki bodo rešile nujne zadeve. Ob tej priliki bodo pobirala tudi asesment. Mary Jančig, tajnica. (131)

Njegov božič "over there."

POŠLJITE denarnaj boljši načinjevje določilo, ki ga morete poslati in najbolj patriotsko.

Naš tujezemski oddelki je pripravljeni poslati denar v Anglijo, Francijo ali Italijo brezplačno, ali poslat

TROJKA

POVEST

Spisal DR. FR. DETELA

"Edvard, tam pri oni hruski postaj!" je dejal Majer, ko so se bili vozili dobro uro. "Tod pojde eden gori proti Poljanici, morebiti Vi, gospod baron." Baron je molče prikimal. "Malo više po kolo-voru pojide Vi, gospod doktor; a držati se morate na de-sno proti Virju, da ne zgrešite steze čez močvirje. Jaz pojdem čez Brdo, in ti, Evar, potegneš voz do Sobanta. Naroči kosilo, ki mora biti ob treh popoldne na mizi; a ne obvisi mi v gostilni! He, stoj!"

Baron je skočil z voza, vzdignil malo klobuk in izginil v host.

"Gospod doktor, ali pozna-te pot čez Virje proti Poljanici?" je vprašal Majer.

"Po pravici povem," je dejal Vladimir, "da še nisem hodil tod; a zašel ne bom."

"Kaj pa Brda so vam zna-na?"

"Da, tam se mibil, že več-krat."

"Pojdite pa Vi čez Brdo in jaz na Virje; zakaj človek vendar lehko zabludi, če ne pozna kraja. Edvard, poča-kaj, da zlezem doli!"

Vladimir se je peljal še par kilometrov dalje in potem mahnil čez nizke holme pro-ti planoti Poljanici.

Baron je bil kmalu ustrelil par jerebic; urno je stopal skoz nizki les naprej po lo-kah, obrastih s kislo travo in ločjem. Zavil je na desno in gledal in poslušal na vse strani. Volje je bil še slabše ko po navadi.

Pod Poljanico se razteza-jo razsežne mezine, močvir-

na tla, kjer se ob hudi suši zemlja potrese in pomaje, če stopiš nanjo; po dežju pa ne ki jo je takoj zazila umazana voda. Napel je vse sile, da bi pomagal si je z rokami; a zemlja mu je uhajala pod ro-

kom in nogami; kamor se je uprl, je naredil veliko luknjo, da bi izdri noge, a ni mogel.

Naredil je par širokih korakov proti rogovilu na

drugi strani; a naenkrat se vdere do kolen. Trudil se je, da bi izdri noge, a ni mogel; pomagal si je z rokami; a nad njim. Težko je že soper in čutil, da v kratkem času niti zavpiti ne bo mogel več. Zbral je ves pogum in vso moč in zakričal še enkrat, "zadnjikrat", si je dejal obupno.

Daleje prikazuje...

čedno stanovanje se odda v najem, štiri sobe. Vprašajte na 14721 Sylvia ave.

Španska influenca.

V sedanjem času razširjava-nja kužne bolezni španske influenze morali bi biti zelo oprezni, da se obavarujete. Kadarkoli opazite vnetje oči, tok nosnic, bolečino v hrbitu, glavobol, bol udov, mrzlico ali splošno oslabostenost, pripo-ročamo vam sledenča navodi-

la kot najboljše sredstvo za obavarovanje proti tej bolezni: Grjanje in izpiranje grla in nosa z Severovim Anti-sepsolom, ki naj se uporablja raztopljen, vzemite po en del tega zdravila na tri dele gorke vode. Ko čutite mrzlico ali takoj ko pričnete kihati, vzemite takoj eno ali dve Se-

verovi tabletji za prehlad in gripo, in ponovite to vsake tri ure, dokler vaši odvajalni organi pričnejo dobro delati.

Ako se vas prime kašelj, te-daj vzemite še Severov bal-zam za pljuča. Pojdite v po-stej, vzemite kako gorko pi-

čez" si je dejal, vrgel puško loko, koder je med visokimi čez ramo in se obrnil navkre-šopi zelenega ločja sililo iz

zemlje začrnelo mahovje, ka-

se pa še ne počutite boljše,

potem hitro pokličite zdrav-nika in naredite vse kakor on

svetuje. Gori navedena zdra-vila bodo veliko pomagala,

da se obavarujete pred influ-enco, torej je zelo umestno,

da imate vedno sledenča zdra-

vila pri rokah doma. Proda-

jajo se v lekarnah po sleden-

čih cenah: Severa's Anti-

sepsol, 35 centov, Severa's

Cold and Grip Tablets, 30

centov in Severa's Balzam

for Lungs, 25 in 50 centov.

Ako vam je nemoguče dobi-

ti ta zdravila v vaši domači

lekarni, potem jih naročite

naravnost od W. F. Severa

Co. Cedar Rapids, Ia. (140)

Zadnji klic!

Da spremenite 4% Liberty bonde

v $\frac{1}{4}$ procente.

Ljudstvo, ki je kupilo Liberty-bon-de drugega Liberty posojila, se opominja, da je zadnji čas do sobote, 9. nov. da spremeni te Liberty bonde, ki nosijo samo 4% obresti v večjo obrestno mero, ki nosi $\frac{1}{4}$ procentov obresti.

Urad zvezine zakladnice opominja vse osebe, da to nemudoma storijo, ker po obstoječih postavah se Liberty bondi z manjšo obrestno mero ne morejo spremeniti v večjo obrestno mero po 9. novembру 1918.

Vsaka banka vam bo rada zastonj postregla in preskrbelo vse potrebno.

CLEVELAND CLEARING HOUSE ASSOCIATION,

CHARLES A. PAYNE, predsednik.

Tužnega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je v četrtek dopoldne po sedem dnevni bolezni premi-nula naša draga soproga in mati

FRANČIŠKA PAVLI

stanujoča na 6514 Edna Ave. v starosti 30 let, doma iz Domžal pri Ljubljani na Kranjskem.

Ranjka zapušča tukaj žalujočega soproga Antona in dve hčerki Faniko in Aniko, v stari domovini pa stariše. Ranjka je bila članica društva sv. Marije Magdalene, K.S.K.J. in ženskega društva Maccabees.

Pogreb ranjke se vrši v soboto popoldne ob pol treh iz hiše žalosti.

Priporočamo jo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem v trajen spomin.

Žalujoči ostali:

ANTON PAVLI, soprog
FANNIE in ANNIE, hčerke